

Критеријуми оцењивања – 3. разред (друго полугодиште)

Српски језик и књижевност

Књижевност авангарде

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	- препознаје ауторе и дела авангарде (из школског програма); - познаје књижевну терминологију и доводи је у везу са примерима из текстова предвиђених програмом; - зна да препозна књижевне родове и врсте и увиђа дифузност књижевних жанрова у авангарди; - увиђа специфичан (опонентни) однос према традицији у књижевности авангарде; - набраја књижевне врсте, с увиђањем се у авангарди оне преплићу и мешају; - памти основне податке и препричава дела књижевности авангарде; - одређује тему дела и уочава основне мотиве; - зна да наведе јунаке из обрађених књижевних дела; - зна да наведе одлике лирске прозе; - зна шта означава појам суматраизам.
Добар (3)	- схвата разлике између дела модерне и авангардне књижевности; - схвата књижевне родове и врсте и препознаје њихово мешање на конкретним примерима књижевних дела авангарде; - проматра поступке јунака из обрађених књижевних дела увиђајући њихов доживљај света; - дефинише тему дела и уочава мотиве; - дефинише основне одлике авангардне књижевности и примењује знања на репрезентативним примерима; - уме да повеже и објасни појаве у књижевности са друштвено-историјским околностима које су довеле до Првог светског рата; - разуме мотивацију књижевних јунака и повезује је са послератним доживљајем света; - зна да наброји авангардне покрете и повеже књижевна дела из лектире са покретима

	којима припадају; - дефинише појам – манифест; - зна да наброји манифесте футуризма, експресионизма, дадаизма и зенитизма у Европи и код нас; - уочава основне стилске фигуре;
Врлодобар (4)	- анализира разлику између дела модернизма и авангардне књижевности и поткрепљује одговоре примерима; - уочава и документује критички однос авангардне књижевности према традицији; - процењује одлике авангардне књижевности и повезује их са начином њеног настанка, као и историјским контекстом; - документује синкретизам и дифузност књижевних жанрова као карактеристику авангардне књижевности; - анализира јунаке, уочавајући све елементе карактеризације; - разматра однос према традицији у књижевности авангарде; - објашњава одлике манифеста као књижевног жанра; - анализира манифесте авангардних покрета наводећи њихове ауторе; - анализира одлике авангардних жанрова (манир мешања стилско-жанровских особености дела), уочавајући важне композиционе чиниоце; - примењује знања о стилским фигурама; - критички проматра проблемска питања која дела покрећу, поуздано користећи стечена знања о стваралачком опусу аутора и књижевноисторијском контексту;
	- разматра одлике авангардне књижевности и повезује их са начином њеног настанка, као и њеном условљеношћу историјским контекстом; - вреднује, анализира и проматра јунаке, уочавајући све елементе карактеризације; - анализира појам суматраизам, карактеристике појма у контексту

Одличан (5)	експресионизма, поткрепљујући примерима из дела М. Црњанског; - обједињује знања и примењује научено упоређујући књижевноисторијске и поетичке одлике стилских епоха, праваца и формација у развоју српске и светске књижевности; - влада књижевнотеоријском терминологијом и адекватно је примењује приликом анализе књижевних дела авангарде; - схвата и образлаже основне одлике књижевности као дискурса и разликује га у односу на друге дискурсе; - анализира појам – ангажована уметност и књижевност; - критички разматра чињеницу да друштвена ангажованост утиче на уметничко испољавање; - процењује да ли је сложенији књижевнонаучни текст (аутобиографија, биографија, путопис, мемоари, дневник, писмо...) добро структуриран и кохерентан, да ли су идеје изложене јасно и прецизно; - самостално уочава проблемска питања и аргументује своје ставове на основу примарног текста; - упоређује књижевноисторијске и поетичке одлике стилских епоха, праваца и формација користећи их у тумачењу и вредновању књижевних дела; - активно користи препоручену ширу, секундарну литературу у тумачењу књижевних дела авангарде. - зна стилске фигуре и уочава их у тексту, разуме њихову уметничку функцију.
---	--

Лексикологија

Оцена	Критеријуми
Довољан (2)	-има лексички фонд који је у складу са средњим нивоом образовања; -има основна знања о значењу речи; -прави разлику између формалне и неформалне лексике; -разликује некњижевну лексику (жаргон, вулгаризми, дијалектизми, регионализми) од књижевне лексике; -познаје појам полисемије; -познаје појам термина и фразеологизма; -наводи типове лексике у односу на порекло (народне речи, црквенословенске речи, позајмљенице) и сферу употребе

	(историзми, архаизми, неологизми, термини); - познаје и наводи најзначајније речнике српског језика и уме да се њима користи; -препознаје устаљене изразе (фразе)
Добар (3)	-познаје хиперонимију/хипонимију, паронимију, разликује језичке слојеве; познаје метонимију као лексички механизам; -користи најзначајније речнике српског језика; - зна да препозна и правилно користи устаљене изразе (фразе);
Врлодобар (4)	-разуме и правилно наводи хиперонимију/хипонимију, паронимију, користи метонимију као лексички механизам; -има богат и уразноличен језички фонд; -користи интелектуалну и интернационалну лексику и познавање најфреквентнијих префикса и суфикса; -критички се односи према употреби речи страног порекла, али нема одбојност према њима; -анализира лексику свог окружења (анализом разговорног стила).
Одличан (5)	-види језик као низ могућности које му служе да изрази индивидуално искуство; -усмерен је ка богаћењу сопственог речника; -употребљава богат лексички фонд у складу са прилоком; -анализира и објашњава употребу фразеологизама у свим функционалним стиловима (и сам их примерено користи); -вреднује употребну лексику у непосредном окружењу (анализом разговорног стила) и изводи закључке.

Синтакса

Оцена	Критеријуми
-------	-------------

Довољан (2)	- правилно склапа реченицу; - разликује синтаксичке јединице; - разликује активне и пасивне реченице; - уме да анализира једноставније реченице грађене по основним моделима и проширене прилошким одредбама; - разликује безличне и личне реченице; - препознаје основне врсте зависних реченица (типични случајеви); - разликује врсте независних предикатских реченица; - има основна знања о употреби падежа и глаголских облика.
Добар (3)	- зна да примени синтаксичка знања у склапању и анализи реченице; - има шири знања о синтагми; - зна основне врсте зависних реченица; - зна основно о напоредним односима, конгруенцији и негацији; - објашњава разлику између активне и пасивне реченице; - анализира сложене реченице; - објашњава разлику између безличне и личне реченице; - разуме појам елипсе.
Врлодобар (4)	- користи се свим синтаксичким могућностима српског језика; - анализира реченице грађене по различитим моделима; - преиспитује коришћење безличне реченичне конструкције; - доказује важност употребе зависно-сложених реченичних конструкција; - процењује фреквентност употребе одређених врста предикатских реченица у говору; - користи елипсу у говору и писању.
Одличан (5)	- истражује синтаксичке могућности српског језика; - организује податке добијене анализом разговорног стила; - повезује садржаје из разговорног стила са садржајима из књижевности (анализира језик и стил књижевника); - изводи закључке о употреби реченичних

	конструкција и напоредних односа, као различитих врста синтагми, добијене анализом књижевних текстова и разговорног стила; -дискутује о разлозима и оправданости коришћења елипсе у говору и писању.
--	---